

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<i>Εσαγωγή</i>	13
1. Προσχολική αγωγή και νηπιαγωγεία στις αρχές του 21ου αιώνα	19
1.1. Συνοπτική ιστορική εξέλιξη του θεσμού της Προσχολικής Αγωγής στην Ευρώπη	20
1.2. Συνοπτική ιστορική εξέλιξη του θεσμού της Προσχολικής Αγωγής στην Ελλάδα	24
1.3. Προβλήματα, ζητήματα και προοπτικές λειτουργίας των ελληνικών Νηπιαγωγείων	28
1.3.1. Ενδοσχολική βία	28
1.3.2. Γονεϊκά στυλ και «γονείς-ελικόπτερα»	31
1.3.3. Ποιοτική υποβάθμιση της εκπαίδευσης: υποχρηματοδότηση, αδιοριστία, περιορισμός προγράμματος σπουδών και γνωστικών αντικειμένων	39
1.3.4. Ανεπαρκής στήριξη παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες, ιδιαιτερότητες και εκπαιδευτικές ανάγκες	42
1.3.5. Γραφειοκρατία, πολυνομία, κενά νόμων, ασάφειες εκπαιδευτικής νομοθεσίας, πολιτικός και συνδικαλιστικός παραγοντισμός	43
1.3.6. Κτιριακές υποδομές	45
1.4. Ο ρόλος των νηπιαγωγών στο Νηπιαγωγείο του παρόντος και του μέλλοντος	47
1.5. Διαχείριση της νηπιαγωγικής τάξης	54

2. Προβλήματα συμπεριφοράς στην πρώιμη παιδική ηλικία . .	61
2.1. Εισαγωγικό σημείωμα	61
2.2. Διαταραχές εσωτερίκευσης	63
2.2.1. Κοινωνική απόσυρση	64
2.2.2. Διαταραχές άγχους.	70
2.2.3. Κατάθλιψη	77
2.3. Διαταραχές εξωτερίκευσης	84
2.3.1. Εναντιωματική-προκλητική διαταραχή.	84
2.3.2. Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠ-Υ)	91
3. Η προαγωγή της ψυχικής υγείας στην Προσχολική Αγωγή. . .	103
3.1. Εισαγωγικό σημείωμα	103
3.2. Ορισμός της ψυχικής υγείας.	104
3.3. Παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας στο σχολείο	105
3.4. Η σημασία της πρώιμης παρέμβασης.	107
3.5. Προγράμματα προαγωγής της ψυχικής υγείας στο σχολείο	111
3.5.1. Προγράμματα εκπαίδευσης σε δεξιότητες στο πλαίσιο της τάξης.	111
3.5.2. Προγράμματα που απευθύνονται στο σύνολο της σχολικής κοινότητας	112
3.5.2.1. Πρόγραμμα «KidsMatter»	114
3.5.2.2. Πρόγραμμα RULER	115
3.5.2.3. Πρόγραμμα PATHS	116
3.5.2.4. Πρόγραμμα «Fun Friends»	116
3.5.2.5. Πρόγραμμα «Incredible Years Dinosaur»	117
3.6. Η επίδραση της σχέσης εκπαιδευτικών - μαθητών/τριών στην προαγωγή της ψυχικής τους υγείας	118
3.7. Η ποιότητα της σχέσης σχολείου - οικογένειας ως παράγοντας προαγωγής της ψυχικής υγείας των μαθητών/τριών	123
3.8. Η κοινωνικοσυναισθηματική επάρκεια των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο της προαγωγής της ψυχικής υγείας στο σχολικό περιβάλλον	131

4. Προσχολική αγωγή και επικοινωνία: διεπιστημονική προσέγγιση	135
4.1. Το πλαίσιο ανάπτυξης της επικοινωνίας στην Προσχολική Αγωγή	135
4.2. Κοινωνικές διαστάσεις της επικοινωνιακής ικανότητας των νηπίων	139
4.3. Ψυχοσυναισθηματικές διαστάσεις της επικοινωνιακής ικανότητας των νηπίων	142
4.4. Γλωσσικές διαστάσεις της επικοινωνιακής ικανότητας των νηπίων	144
4.5. Γνωστικές και νοητικές διαστάσεις της επικοινωνιακής ικανότητας των νηπίων	146
4.6. Ο ρόλος των νηπιαγωγών και των γονέων στην επικοινωνία των νηπίων	147
4.7. Επικοινωνιακή συμβουλευτική σε γονείς και εκπαιδευτικούς	150
4.8. Καλλιέργεια δεξιοτήτων από το Νηπιαγωγείο	158
4.9. Δεξιότητες νηπιαγωγών για αποτελεσματική επικοινωνία στην τάξη	174
4.9.1. Επικοινωνία με μαθητές	174
4.9.2. Επικοινωνία με γονείς	175
4.9.3. Στρατηγικές βελτίωσης της επικοινωνίας στη σχολική τάξη	176
5. Η συμβουλευτική στο σχολικό περιβάλλον	182
5.1. Εννοιολογική οριοθέτηση της συμβουλευτικής	182
5.2. Βασικές θεωρίες της συμβουλευτικής	186
5.2.1. Γνωστικός συμπεριφορισμός	186
5.2.2. Ψυχοδυναμική συμβουλευτική	189
5.2.3. Προσωποκεντρική συμβουλευτική	191
5.2.4. Συστημικές προσεγγίσεις στην οικογενειακή θεραπεία και συμβουλευτική	195
5.2.4.1. Δομική οικογενειακή θεραπεία	196
5.2.4.2. Στρατηγική οικογενειακή θεραπεία	197

5.2.4.3. Θεωρητική προσέγγιση της Σχολής του Μιλάνου	199
5.2.4.4. Θεωρία του Bowen	203
5.3. Θεραπεία μέσω του παιχνιδιού.	205
6. Η διδασκαλία της επικοινωνίας στο Νηπιαγωγείο του 21ου αιώνα	208
6.1. Αναπτυξιακά χαρακτηριστικά παιδιών Προσχολικής Αγωγής.	208
6.2. Η διδακτική της επικοινωνίας στη σύγχρονη εκπαίδευση: Ιστορική αναδρομή.	216
6.3. Η επικοινωνία ως σύγχρονο διδακτικό αντικείμενο - Κανόνες επικοινωνίας στην Προσχολική Αγωγή.	218
6.4. Ακρόαση και επικοινωνία	224
6.5. Ομιλία και επικοινωνία	226
6.6. Νοητικές διεργασίες και επικοινωνία.	231
6.7. Κοινωνικές δεξιότητες και επικοινωνία	233
6.8. Επικοινωνιακές απαγορεύσεις	235
6.9. Καλλιέργεια της προφορικής επικοινωνίας στο Νηπιαγωγείο	237
6.10. Καλλιέργεια της μη λεκτικής επικοινωνίας στο Νηπιαγωγείο	248
6.11. Συνεργασία νηπιαγωγών και γονέων για την προαγωγή της επικοινωνίας στο Νηπιαγωγείο και στο σπίτι.	253
7. Επικοινωνία στην προσχολική αίθουσα διδασκαλίας: Ο θόρυβος, η κακή επικοινωνία και η παραεπικοινωνία ως σύγχρονες μορφές σχολικού εκφοβισμού στην εκπαίδευση (Έρευνα)	257
7.1. Ο θόρυβος ως παράγοντας διαμόρφωσης διδακτικού και παιδαγωγικού κλίματος στη νηπιαγωγική αίθουσα διδασκαλίας: Θεωρητική προσέγγιση.	257
7.2. Ερευνητική προσέγγιση του θορύβου ως παράγοντα διαμόρφωσης του διδακτικού και παιδαγωγικού κλίματος στην προσχολική αίθουσα διδασκαλίας.	266

7.3. Απόψεις νηπιαγωγών και γονέων για την εισαγωγή και τήρηση κανόνων επικοινωνιακής συμπεριφοράς στη νηπιαγωγική αίθουσα διδασκαλίας κατά τη διάρκεια υλοποίησης διδακτικών δραστηριοτήτων: Ερευνητική προσέγγιση.	272
7.4. Αποτίμηση εισαγωγής και τήρησης κανόνων επικοινωνιακής συμπεριφοράς στη νηπιαγωγική αίθουσα διδασκαλίας: Ερευνητική προσέγγιση με φυσική παρατήρηση (κατά γενική εκτίμηση).	276
<i>Επίλογος.</i>	281
<i>Βιβλιογραφία.</i>	289